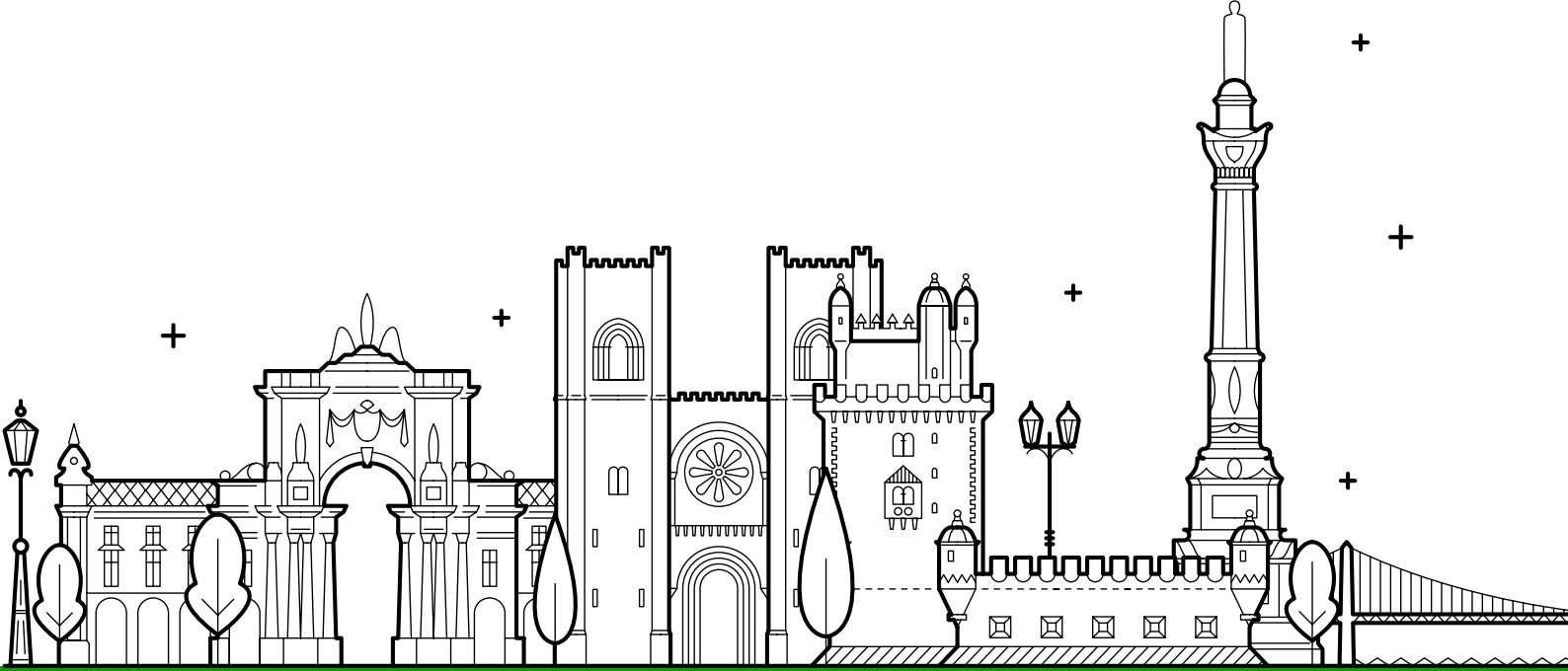

PORTEKİZ

AYLIK BÜLTENİ
TÜRKİYE-PORTEKİZ İŞ KONSEYİ

GELİŞMELER

PORTEKİZ'DE "OLAĞANÜSTÜ HAL" İLAN EDİLMİŞTİR

Portekiz Parlamentosu, ülkedeki Covid-19 salgınının olumsuz seyri nedeniyle 6 Kasım günü "Olağanüstü Hal" ilan edilmesini onaylamıştır. Olağanüstü Hal, olası yenilemelere halel getirmeksizin, 9- 23 Kasım arasında yürürlükte olup, Hükümete Covid-19 salgınıyla mücadele için belirli önlemler almasına izin verecektir. Bu önlemler arasında; belirli zamanlarda ve belirli yerlerde serbest dolaşıma kısıtlamalar getirilmesi, gerekirse ve tercihen anlaşma yoluyla özel sağlık sektörünün olanaklarının kullanılması, epidemiyolojik ve tarama araştırmalarında sağlık kuruluşlarının güçlendirilmesi için kamu çalışanlarının, ordunun ve güvenlik güçlerinin seferber edilmesi, vücut ısısının ölçülmesi ile belirli iş veya hizmet yerlerine ve kamu kuruluşlara girmek için SARS-CoV-2 testleri uygulanması yer almaktadır.

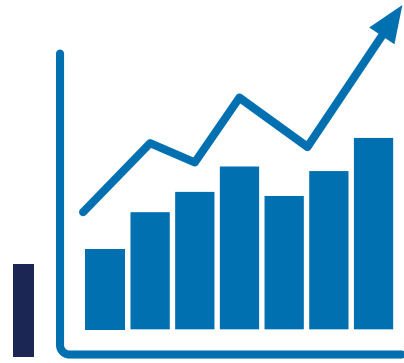
Olağanüstü Hal kapsamında, başkent Lizbon ile büyükşehirlerden Porto başta olmak üzere, Portekiz nüfusunun %70'ini içeren ve Covid-19'un bulaşması açısından yüksek riskli olarak nitelendirilen 121 belediyede belirli istisnalar dışında saat 23.00-05.00 arasında sokağa çıkma yasağı uygulanacaktır. Hafta sonları ise kısıtlamalar saat 13.00'den itibaren başlayacaktır.

Portekiz'de geçen haftalarda İhtiyat Durumu'ndan daha çok kısıtlama içeren "Acil Durum"a geçiş yapılarak, bu kapsamda, kamuya açık ve kapalı tüm alanlarda 5'ten fazla kişinin toplanmasının yasaklanması, düğün veya vaftiz gibi törenlerde katılımın en fazla 50 kişiyle sınırlandırılması, akademik alanda yapılan etkinliklerin yasaklanması gibi bazı tedbirler getirilmişti. Ancak, Covid-19 vakalarının artması karşısında Portekiz ilk salgın dalgasında da olduğu gibi "Olağanüstü Hal" ilan etmeye karar vermiştir.

Bir başka tedbir olarak Portekiz Parlamentosu, sağlık yetkilileri tarafından önerilen fiziksel mesafenin imkânsız olduğu durumlarda kamusal alanlarda zorunlu maske takılmasını onaylamıştır. Bu kuralın ihlali idari bir suç teşkil etmekle birlikte, 100- 500 Euro arasında para cezası uygulanacaktır. Maske takma zorunluluğu en az 70 gün süreyle yürürlükte olacaktır.

Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/coronavirus/detalhe/governo-eleva-nivel-de-alerta-para-estado-de-calamidade-em-todo-o-territorio>
- <https://econews.pt/2020/10/23/portugal-makes-wearing-masks-mandatory-on-the-streets/>
- <https://eco.sapo.pt/2020/10/31/governo-aplica-medidas-mais-restritivas-a-121-concelhos-veja-a-lista/>
- <https://www.noticiasaoiminuto.com/pais/1622899/portugal-entra-as-00h00-em-estado-de-emergencia-com-recolher-obrigatorio>

ÜÇÜNCÜ ÇEYREKTE PORTEKİZ'İN BÜYÜMESİ EURO BÖLGESİNİN ORTALAMASININ ÜZERİNDE

Portekiz Ulusal İstatistik Enstitüsü (INE), Portekiz Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın (GSYİH) yılın üçüncü çeyreğinde 2019'un aynı dönemine göre %5,8 düştüğünü, ancak 2020 yılının ikinci çeyreğine göre %13,2 büyüdüğünü açıklamıştır. Portekiz Ekonomi Bakanı Pedro Siza Vieira kaydedilen %13,2 oranın Euro bölgesinin ortalamasının üzerinde olduğunu vurgulamıştır.

2021 Devlet Bütçe önerisindeki makroekonomik projeksiyonlara göre, Portekiz Hükümeti 2020 yılı için GSYİH'da % 8,5 oranında bir düşüş öngörmektedir.

Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/detalhe/ministro-da-economia-destaca-crescimento-do-pib-acima-da-media-da-zona-euro>

PORTEKİZ'DEN İŞTEN ÇIKARMA YASAĞINA İLİŞKİN YENİ DÜZENLEMELER

2021 bütçesinin ilk versiyonuna göre, bu yıl net kârla kapanış yapan ve devlet desteği alan büyük şirketler, önümüzdeki yıl işçileri işten çıkaramayacak ve çalışan sayısını sabit tutmaları gerekecektir.

Bu program, hazine garantili kredi hatlarından yararlanan şirketleri ve aynı zamanda üretim yatırımları için vergi teşviklerinden, yatırım destek vergi planından (RFAI) ve işletme araştırma ve geliştirme vergi teşvik sisteminden (SIFIDE II) yararlanan şirketleri kapsamaktadır.

Yatırım için olağanüstü vergi kredisinden yararlanan veya temettü dağıtımını yapan şirketler de işçileri işten çıkaramayacaklardır.

Şirketler istihdam düzeylerini 2021'in sonuna kadar sürdürerek ortalama işçi sayısını 1 Ekim 2020'ye eşit veya daha fazla tutmalıdır. Ancak, mikro, küçük veya orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) bu kuralların kapsam dışındadırlar.

İşten çıkarma yasağını ihlal eden şirketler kullandıkları devlet desteğini veya vergi teşviklerini derhal kaybederler ve hâlihazırda alınmış veya muaf tutulmuş tutarları yetkili makama iade etmek zorunda kalacaklardır.

Kaynak

• <https://econews.pt/2020/10/12/large-companies-with-state-support-prevented-from-firing/>

PORTEKİZ HÜKÜMETİ 2030 YILINA KADAR PLANLANAN YATIRIM PROGRAMINI İKİYE KATLAYARAK 43 MİLYAR EURO'YA ÇIKARMIŞTIR

Portekiz Ulusal Yatırım Programı 2030 (PNI 2030), gelecek 10 yılın ihtiyaçları ile yüzleşmek ve ulusal düzeyde stratejik yatırımlar için planlama aracı olmayı hedeflemektedir. PNI 2030 böylelikle, 2021 - 2030 yılları arasında Portekiz'de dört başlık altında gerçekleştirilecek altyapı ve ekipman yatırımlarını içeriyor; ulaşım ve mobilite, çevre, enerji ve sulama. Başbakan Antonio Costa'nın Ekim ayında açıkladığı programda, Portekiz'in önümüzdeki 10 yılda altyapıya 42,9 milyar Euro yatırım yapması planlanmaktadır. Geçen yılın başında oluşturulan programın taslağına göre planlanan yatırım miktarı ikiye katlanmaktadır.

Ulaşım ve mobilite en çok fon alacak sektördür.

Toplam 45 proje için öngörülen 21,6 milyar Euro'dan 17,7 milyar Euro'su kamu yatırımları ile karşılanacaktır. Ayrıca, ulaşım sektöründeki planlanan yatırımların % 48,5'i demir yolu projelerine gidecektir. Çevre başlığı altında 27 proje için 7,4 milyar Euro yatırım planlanmaktadır. Enerji alanında ise, 12 proje için 13 milyar Euro'luk bütçe öngörülmüştür.

António Costa'nın belirlediği yatırım kaynağı olarak, 2030 yılına kadar; Devlet Bütçesi üzerinden 12 milyar Euro, Avrupa Birliği Çok Yıllı (2021-2027) Mali Çerçevesi kapsamında 12 milyar Euro, ilk versiyonu Brüksel'de onaya sunulmuş Kurtarma Programı'ndan 3,3 milyar Euro ve özel yatırımlardan (limanlık, yol, çevre ve enerji alanlarındaki imtiyaz yoluyla) 14,2 milyar Euro beklenmektedir.

Kaynak

• <https://eco.sapo.pt/2020/10/22/governo-duplica-programa-de-investimentos-ate-2030-para-43-mil-milhoes/>
• <https://www.portugal2020.pt/content/pni-2030-reforca-coesao-competitividade-e-sustentabilidade>

PORTEKİZ PARLAMENTOSU KAMU SATIN ALMA YASASINDAKİ DEĞİŞİKLİKLERİ ONAYLAMIŞTIR

Portekiz Parlamentosu, Avrupa fonları tarafından finanse edilen sözleşmeler kapsamında ihalesiz süreçler için maksimum sınırı 750 bin Euro olarak belirleyerek, kamu satın alma yasasında bir takım değişiklikleri onaylamıştır. Parlamento'daki muhalefet partilerinin çoğu Hükümet'in yasa tasarisına olumsuz oy verirken, ana muhalefet partisi olan Sosyal Demokrat Partisi'nin (PSD) oylamada çekimser kalması kamu satın almalarındaki değişikliklerin kabul edilmesini sağlamıştır.

Yeni yasa önerisi Haziran ayında Parlamento'da sunulduğunda, Hükümet yasanın amacının kamu alımlarında bürokrasiyi basitleştirerek devlet harcamalarının verimliliğini artırma yönünde olduğunu ifade etmiştir. Ancak, Parlamento'ya sunulan ilk taslak metin üzerinde, hem iktidardaki Sosyalist Partisi (PS) hem de Sosyal Demokrat Partisi tarafından yapılan önerilerden kaynaklı çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Nihai yasa, sözleşme bedeli 750 bin Euro'dan az olduğu takdirde, en az 5 kurumu davet ederek basitleştirilmiş satın alma prosedürünün uygulanmasına izin vermektedir. Hükümet'in ilk önerisi ise, mevcut yasanın düzenlediği 150 bin Euro'luk sınırın 35 kat üzerinde olan 5,3 milyon Euro'ya varan sözleşmeler için basitleştirilmiş prosedürü uygulamaktır. Yeni yasa kapsamında, ayrıca kamu alımlarındaki bu özel prosedürleri izlemek üzere üyelerin dördü Parlamento'dan ve biri Hükümet'ten atanacak şekilde bağımsız bir komisyonun oluşturulmasına karar verilmiştir.

Basitleştirilmiş satın alma prosedürünün kapsadığı uygulama alanları arasında; Avrupa fonları tarafından finanse edilen veya ortak finanse edilen projeler, barınma ve desentralizasyon projeleri, bilgi teknoloji projeleri, sağlık ve sosyal destek projeleri, Ekonomik ve Sosyal İstikrar Programı ile Toparlanma Planının yürütülmesinden kaynaklanan projeler, Kırsal Yangınlar için Entegre Yönetim Sistemi (SGIFR) kapsamında yakıt yönetimi ve tarım ürünleri projeleri yer almaktadır. Son olarak, taşınır malların satın alınması, Avrupa fonları tarafından veya ortak finanse edilen kamu hizmet ve işleri ve sosyal konut alanlarındaki sözleşmeler, acil durumlarda basitleştirilmiş prosedür kapsamında 5.2 milyon Euro'ya kadar ulaşılabilir.

■ **Kaynak**
• <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/detalhe/abstencao-do-psd-viabiliza-alteracoes-a-contratacao-publica>

PORTEKİZ'DE EYLÜL'DE İFLASLAR %50'NİN ÜZERİNDE ARTMIŞTIR

Iberinform danışmanlık şirketi tarafından yapılan açıklamada, Portekiz'deki iflas sayısının Eylül ayında yıllık bazda %53,5 artarak 660'a yükseldiği ifade edilmiştir. 2020 yıl genelinde 3.877 iflas sayısı ile bir önceki yıla göre %12,3 artış yaşanmıştır. İflaslarda birinci sırada Porto (986), ikinci sırada ise Lizbon (806) yer almaktadır. Sektörel dağılımı incelerken, Eylül ayının sonuna kadar en fazla iflas (917) kaydeden sektör imalat olup, hizmetler (776), inşaat ve kamu işleri (540), perakende (461), toptan satış (452) ve otel & restorancılık (340) takip etmektedir. Diğer taraftan, 2020'de yeni kurulan şirket sayısında geçen yıla göre %26,7 oranında azalma kaydedilmiştir.

■ **Kaynak**
• <https://econews.pt/2020/10/09/portugal-in-solvencies-up-over-50-in-september/>

PANDEMİ DÖNEMİNDE AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ARASINDA KONUT FİYATLARINDA EN YÜKSEK ARTIŞLARI YAŞAYAN ÜLKELERDEN BİRİ PORTEKİZ OLMUŞTUR

Avrupa'da Covid-19 salgınının başladığı bu yılın ikinci çeyreğinde, konut fiyatlarındaki artış Euro Bölgesi ve Avrupa Birliği'nde yavaşlamasına rağmen %5'in üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Eurostat tarafından açıklanan verilere göre, geçen yılın aynı çeyreğine göre Nisan ve Haziran ayları arasında konut fiyatları Euro bölgesinde %5, Avrupa Birliği'nde %5,2 oranda artmıştır. 2020 yılının ilk çeyreğinde ise artış oranları sırasıyla %5,1 ve %5,6 seviyelerindeydi.

Portekiz %7,8 artış oranıyla yılın ikinci çeyreğinde Avrupa Birliği üyeleri arasında konut fiyatlarındaki en büyük beşinci artışı kaydetmiştir. 2020 yılının ilk çeyreğindeki artış ise Portekiz'de %10,3 seviyesindeydi.

İkinci çeyrekte, Portekiz'den daha yüksek artışlar sadece Lüksemburg (%13,3), Polonya (%10,9), Slovakya (%9,7) ve Hırvatistan'da (%8,3) yaşanmıştır.

■ **Kaynak**
• <https://www.jornaldenegocios.pt/economia/detalhe/subida-do-preco-das-casas-em-portugal-foi-a-quinta-mais-alta-da-ue-em-plena-pandemia>

PORTEKİZ KAMU BİNALARI İÇİN 10 MW'LIK GÜNEŞ ENERJİSİ İHALESİ YAPMAYI PLANLIYOR

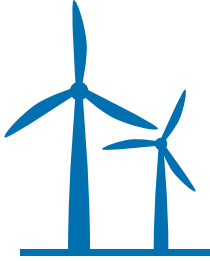
Portekiz Hükümeti, kamu binalarına enerji sağlamak için 10 MW'lık fotovoltaik kapasite için bir kamu ihalesi düzenlemeyi planlamaktadır.

Bu açıklama Portekiz Parlamentosu'na sunulan 2021 Devlet Bütçesi teklifi kapsamında yapılmıştır. Belgeye göre, kazanan fotovoltaik santral veya santraller 2021'in sonuna kadar hazır ve çalışır durumda olup, öz tüketim güneş enerjisi modeli altında güç sağlamalıdır.

Portekiz, Ulusal Enerji ve İklim Planı (PNEC 2030) ve Ulusal Hidrojen Stratejisi'nde belirlenen hedefleri karşılamak için 2021 yılı içerisinde daha büyük yenilenebilir enerji ihaleleri düzenlemeyi planlamaktadır.

■ Kaynak

• http://www.portugalglobal.pt/PT/Portugal-News/Paginas/NewDetail.aspx?newId=%7b-5650D21E-97DC-45AD-A88F-81921AF-D64E4%7d&utm_source=pt-news&utm_medium=newsletter

KITA AVRUPASI'NDAKİ İLK YÜZEN RÜZGAR SANTRALİ PORTEKİZ'DE TAM KAPASİTE İLE FAALİYETE BAŞLAMIŞTIR

EDP Renewables, Engie, Repsol ve Principle Power Inc'e ait bir pilot proje olan WindFloat Atlantic, şu anda tamamen faal durumda ve Portekiz'in elektrik şebekesine temiz enerji sağlamaktadır.

3 platformun sonucusunun Viana do Castelo'daki trafo merkezine bağlanmasına takiben rüzgar çiftliğinin inşaatı tamamlanmıştır.

25 MW'lık toplam kurulu kapasiteye sahip olan WindFloat Atlantic dünyanın ilk yarı batan yüzer rüzgar santralidir ve yılda 60.000 kullanıcıya eşdeğer enerji sağlamak için üretim yaparak neredeyse 1,1 milyon ton CO2 tasarruf edecektir.

■ Kaynak

• <https://www.edp.com/en/news/2020/07/26/first-floating-wind-farm-continental-europe-now-fully-operational>

PORTEKİZ HÜKÜMETİ ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK AÇISINDAN KURALLARI SIKILAŞTIRAN YENİ MADENCİLİK YASASINI ONAYLAMIŞTIR

Portekiz Bakanlar Kurulu 14 Ekim tarihinde, çevresel sürdürülebilirlik standartlarını yükselten, ekonomik faydaların bölge halkları ile paylaşılmasını sağlayan ve belediyeleri güçlendiren yeni madencilik yasasını onaylamıştır. Kabul edilen kurallara göre, özel sektöre maden işletme imtiyazı ve arama haklarının tahsisi ile ilgili süreçlerin başlamasından önce zorunlu olarak kamuoyuna danışılması gerekecektir. Planlanan madencilik faaliyetlerinin yer alacağı belediyelerin her birinde, maden haklarının tahsisine başvuran şirketler tarafından halka açık toplantılar düzenlenecektir. Yeraltı veya metalik maden işletme olması durumunda, Enerji ve Jeoloji Genel Müdürlüğü (DGEG), her belediye ve bölge konseyinden birer temsilciden oluşan bir izleme komisyonu kurulmasını belirleyebilir. Bu izleme komisyonuna ayrıca, çevrenin korunması ve ekonomik kalkınmanın teşvik edilmesi alanlarında faaliyet gösteren yerel veya bölgesel derneklerden temsilciler de katılacaklardır.

Madencilik gelirlerinden elde edilen vergilerin dağılımı ve imtiyaz sahibinin sosyal sorumluluk planını oluşturma zorunluluğunu sağlamak için maden işletmesinden sorumlu şirket madencilik bölgesine ait olduğu belediyelerden birinde ofis kurmak zorunda olacaktır.

Şimdiye kadar tamamı Devlet hazinesinde toplanan maden işletme bedelleri ("royalties") ise, yeni kararname ile birlikte Devlet ve belediyeler tarafından eşit miktarda paylaşılacaktır. Son olarak, değer zincirini oluşturmak adına Devlet'in ayrıca, cevherin ülke içinde proseslemesini zorunlu kılma seçeneği bulunmaktadır.

■ Kaynak

• <https://visao.sapo.pt/atualidade/ambiente/2020-10-14-governo-aprova-nova-lei-das-minas-que-e-mais-exigente-na-sustentabilidade-ambiental/>

LİTYUM ARAMA İHALESİ 2021'İN ÜÇÜNCÜ ÇEYREĞİNDE GERÇEKLEŞECEKTİR

Portekiz Çevre Bakanlığı yaptığı açıklamada, lityum arama ihalesi için şimdiye kadar 11 alan önerildiğini duyurmuştur. Bu alanların konumları ile ilgili henüz bilgi verilmeyip, ihalenin yeni madencilik yasası yürürlüğe girdikten sonra 2021 yılının üçüncü çeyreğinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Çevre Bakanlığının açıklamasına göre, Lityum için yapılan arama faaliyetleri arazi üzerinde çok az etkiye sahip olmalı ve lityum maden yataklarının varlığı, miktarı ve çıkarılmalarının ekonomik uygulanabilirliği hakkında bilgi edinmeyi amaçlamalıdır.

Kaynak

• <https://econews.pt/2020/10/15/tenders-for-lithium-prospecting-research-at-11-sites-expected-in-q3-2021/>

PORTEKİZ, 2022'DE DÜNYANIN EN BÜYÜK SANAYİ FUARINA ORTAK ÜLKE OLMAK İÇİN 4 MİLYON YATIRIM YAPACAK

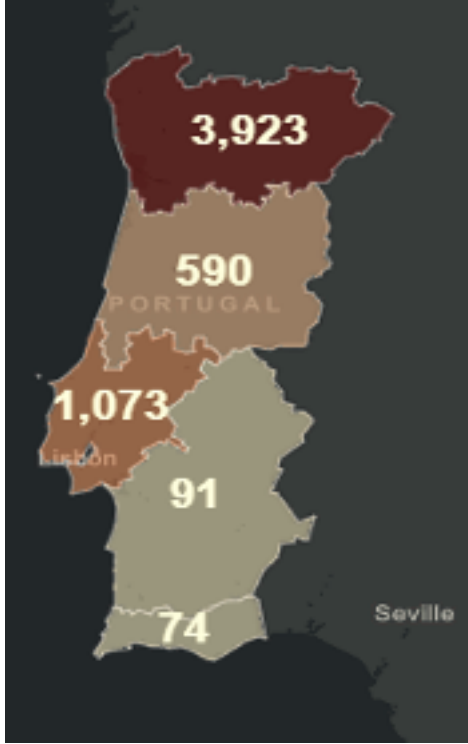
Portekiz, sanayi teknolojiye adanmış dünyanın en büyük fuarı olan Hannover Messe'nin 2022 edisyonu için Ortak Ülke olacaktır. Portekiz Ekonomi Bakanı Pedro Siza Vieira, etkinliğe katılım amacının dünyaya Portekiz teknolojisini göstermek, ihracatı artırmak ve yabancı yatırımları çekmek olduğunu ifade etmiştir.

Ekonomi Bakanına göre, Hannover Messe'nin Ortak Ülkeleri genellikle teknolojik olarak çok gelişmiş sanayi sektörüne sahip veya yatırım yapılacak büyük pazarları temsil etmektedir. Örneğin; Birleşik Devletler, Brezilya, Çin ve İsveç. Pedro Siza Vieira "Portekiz'in bu gruba girmesi, Alman Hükümeti'nin Portekiz'e duyduğu güveni göstermektedir" diye vurgulamıştır. Portekiz Ticaret ve Yatırım Ajansı'nın (AICEP) başkanı Luís Castro Henriques, amacın "yüzlerce şirketi" Almanya'ya götürmek olduğunu dile getirmiştir. Portekiz Hükümeti'nin fuara katılım için aday olarak işaret ettiği ana sektörler arasında enerji, metal mekaniği, otomobil ve plastik yer almaktadır.

Kaynak

• <https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/detalhe/portugal-investe-4-milhoes-para-ser-parceiro-da-maior-feira-industrial-do-mundo-em-2022>

PORTEKİZ COVID-19 VAKALARI İLE İLGİLİ SON DURUM GÜNCELLEMESİ (08.11.2020)

Yeni vakaların coğrafi dağılımı

<https://covid19.min-saude.pt/ponto-de-situacao-atual-em-portugal/>

“

AKTİF VAKA SAYISI:

76.647

VEFAT EDEN SAYISI:

2.896

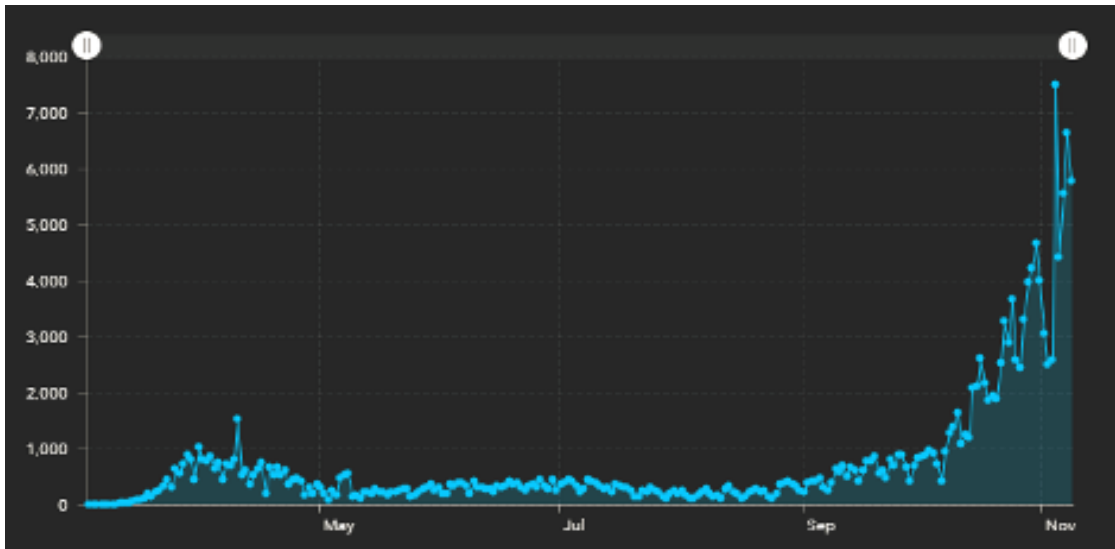
İYİLEŞEN VAKA SAYISI:

99.781

TEYİT EDİLMİŞ VAKA SAYISI:

179.324

Yeni vakaların gelişimi (günlük)

#İşimizTicariDiplomasi
#BusinessDiplomacy

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak, No13/9-10
Levent 34394 İstanbul, Turkey

     /deikiletisim | www.deik.org.tr